

*Dominika Nowak,
Julia Didenko,
Paulina Szymańska,
Luiza Ignacy*

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

STRUKTURA I ZASADY WSPÓŁPRACY POLICJI W POLSCE I UNII EUROPEJSKIEJ

Streszczenie (abstrakt): Artykuł dotyczy tematu Policji, jej działania w Polsce oraz w Unii Europejskiej. Na początku został przedstawiony krótki rys historyczny formacji. W materiale została przedstawiona struktura funkcjonowania polskiej Policji oraz rozwinęta została jedna komórka, aby pokazać jak bogatą strukturą jest Policja. Poruszone zostały kwestie zasad współdziałania polskiej Policji oraz zasady współdziałania Policji w Unii Europejskiej. Na końcu artykułu możemy zapoznać się z głównymi (najstarszym i najnowszym) aktami prawnymi regulującymi współpracę policyjną, a także z rolą Parlamentu Europejskiego w kwestii dotyczącej bezpieczeństwa.

Słowa kluczowe: policja, Unia Europejska, współpraca międzynarodowa, struktura organizacyjna, strefa Schengen

ORGANIZATION AND PRINCIPLES OF POLICE COOPERATION IN THE EUROPEAN UNION AND POLAND

Abstract: The article is about police, her activities in Poland and European Union. In the beginning we have presented a short view about history formation. The article shows the organization about Polish police. We also can read about cooperation Polish police on the international arena, and the principles of cooperation police in the European Union. At the end of this article we can see the main legal acts governing police cooperation, and the role of the European Parliament about safety.

Keywords: police, European Union, international cooperation, organization structure Schengen zone

Wstęp

Początki polskiej policji sięgają 1919 roku, kiedy to za pomocą ustawy Sejmu II Rzeczypospolitej powołano pierwszą formację policyjną zwaną Policją Państwową. Następnie Policja Państwowa ewoluowała w Policję Polską (zwaną niekiedy granatową), podległą niemieckiej policji porządkowej, a następnie 7 października 1944 roku została utworzona Milicja Obywatelska. „6 kwietnia 1990 r., po transformacji ustrojowej, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej powołał Policję. Formacja wróciła do przedwojennych korzeni i weszła do struktur międzynarodowych. 27 września 1990 r. Polska została ponownie

członkiem Interpolu, a 23 grudnia 1991 r. wstąpiła do International Police Association (IPA)”¹.

Niniejszy artykuł poświęcony jest tematowi Policji, jej działania w Polsce oraz w Unii Europejskiej. Poruszone zostały kwestie zasad współdziałania polskiej Policji oraz zasady jej współdziałania w Unii Europejskiej.

Struktura działania policji w Polsce

Policja polska jako scentralizowana, uzbrojona i jednolicie umundurowana formacja ma za zadanie ochronę życia i zdrowia ludzi i mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra. Na czele Policji stoi komendant główny, któremu podlega komendant stołeczny wraz z 16 komendantami wojewódzkimi. Komendant wojewódzki nadzoruje komendantów powiatowych i miejskich, którzy z kolei odpowiadają za pracę funkcjonariuszy w komisariatach. „Nad bezpieczeństwem ludzi oraz utrzymaniem porządku publicznego czuwa blisko 100 tys. policjantów wspieranych przez prawie 25 tys. pracowników cywilnych w polskiej Policji służy 98 820 policjantów – to ponad 60 więcej, niż w tym samym czasie w poprzedzającym roku”². Jest to stan na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Strukturę współczesnej Policji tworzą funkcjonariusze zatrudnieni w służbach:

- Kryminalnych,
- Prewencyjnych,
- Wspomagających działalność w zakresie logistycznym, organizacyjnym i technicznym.

Do wykonywania swoich obowiązków policjanci przygotowują się w policyjnych szkołach i ośrodkach szkolenia. Średnio co roku Policja przyjmuje w swoje szeregi niepełna pięć tysięcy nowych funkcjonariuszy, którzy na samym początku swojej długoletniej przygody z mundurem muszą odbyć kurs podstawowy (szkolenie zawodowe), w tym celu trafiają do jednej z wymienionych poniżej szkół policji:

- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie,
- Centrum Szkolenia Policji w Legionowie,
- Szkoła Policji w Katowicach,
- Szkoła Policji w Pile,
- Szkoła Policji w Słupsku,
- Ośrodek Szkolenia Policji w Sieradzu.

Ponadto każdy z będących w służbie policjantów może zostać skierowany na kurs doszkalający, szkolenia i doskonalenia zawodowe do jednej z wymienionych wyżej placówek. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, jako jedyna w Polsce prowadzi szkolenie oficerskie – kurs oficerski.

¹ <https://info.policja.pl/inf/historia> [dostęp: 27.04.2021].

² <https://www.policja.pl/pol/aktualnosci/183752,Liczba-policjantow-w-polskiej-Policji-fakty.html> [dostęp: 27.04.2021].

Rys. 1. Umiejscowienie szkół policyjnych w Polsce.

Źródło: <http://niebiescy997.pl/szkolnictwo-policyjne-w-polsce-szkoly-policji/> [dostęp: 27.04.2021].

Policjantom przysługuje wiele uprawnień, które zawarte są w artykule 15 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, a oto niektóre z nich: prawo legitymowania, zatrzymywania osób, przeszukiwania osób i pomieszczeń, dokonywania kontroli osobistej, stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Zatrzymywaniem najgroźniejszych kryminalistów zajmują się doskonale uzbrojeni i wyszkoleni policyjni antyterrorysty natomiast policjanci Centralnego Biura Śledczego Policji rozbijają zorganizowane grupy przestępcze, walczą z terrorem kryminalnym i narkobiznesem.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI (KGP)

W ramach struktury organizacyjnej KGP funkcjonuje Biuro Spraw Wewnętrznych (BSW), które posiada strukturę scentralizowaną, podległą bezpośrednio Komendantowi Głównemu Policji posiadającą wydziały terenowe realizujące zadania operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze oraz z zakresu zapobiegania korupcji w środowisku policyjnym we wszystkich województwach oraz na terenie działania Komend: Głównej oraz Stołecznej Policji. „Biuro prowadzi własną, odrębną bazę danych dotyczącą zdarzeń przestępczych z udziałem policjantów i pracowników cywilnych Policji. Analizy materiałów z pracy operacyjnej i czynności procesowych wykonywanych przez funkcjonariuszy BSW KGP w środowisku policyjnym, pozwalają na określenie najbardziej zagrożonych obszarów

funkcjonowania Policji. Oprócz ujawniania popełnianych przez funkcjonariuszy przestępstw, w tym korupcyjnych, trzeba jednak mieć także na względzie i to, że przyczyną niektórych nieprawidłowości może być np. nieznamość przepisów, nie zawsze więc powodem ujawnionych błędów jest chęć uzyskania nielegalnej korzyści”³.

W strukturze organizacyjnej KGP istnieje Biuro Kryminalne (BK), którego głównym zadaniem jest tworzenie warunków sprzyjających sprawnej i skutecznej działalności w zakresie rozpoznania i zwalczania przestępczości oraz wspomaganie działań jednostek organizacyjnych Policji. Całokształt składu Biura Kryminalnego wygląda następująco:

- 1) Kierownictwo:
  - a) dyrektor biura,
  - b) następcy dyrektora biura;
- 2) Wydział Kryminalny, w tym Zespół do walki z Fałszerstwami Pieniędzy;
- 3) Wydział do walki z Przestępczością Gospodarczą;
- 4) Wydział do walki z Korupcją;
- 5) Wydział Dochodzeniowo-Śledczy;
- 6) Wydział Techniki Operacyjnej, w tym:
  - a) Zespół Koordynacji i Wspomagania Operacyjnego,
  - b) Zespół Wsparcia Techniki Operacyjnej,
  - c) Zespół Kontroli Operacyjnej i Ustaleń;
- 7) Wydział Techniki Specjalnej, w tym:
  - a) Sekcja Systemów Techniki Operacyjnej,
  - b) Sekcja Wsparcia Technicznego,
  - c) Zespół Telekomunikacji,
  - d) Zespół Obsługi Finansowej;
- 8) Wydział Ogólny.

Warto pochylić się nad jednym z wydziałów, który jest istotny, aby przeciwdziałać marnotrawieniu środków publicznych oraz naruszeniom zasady wolności rynkowej.

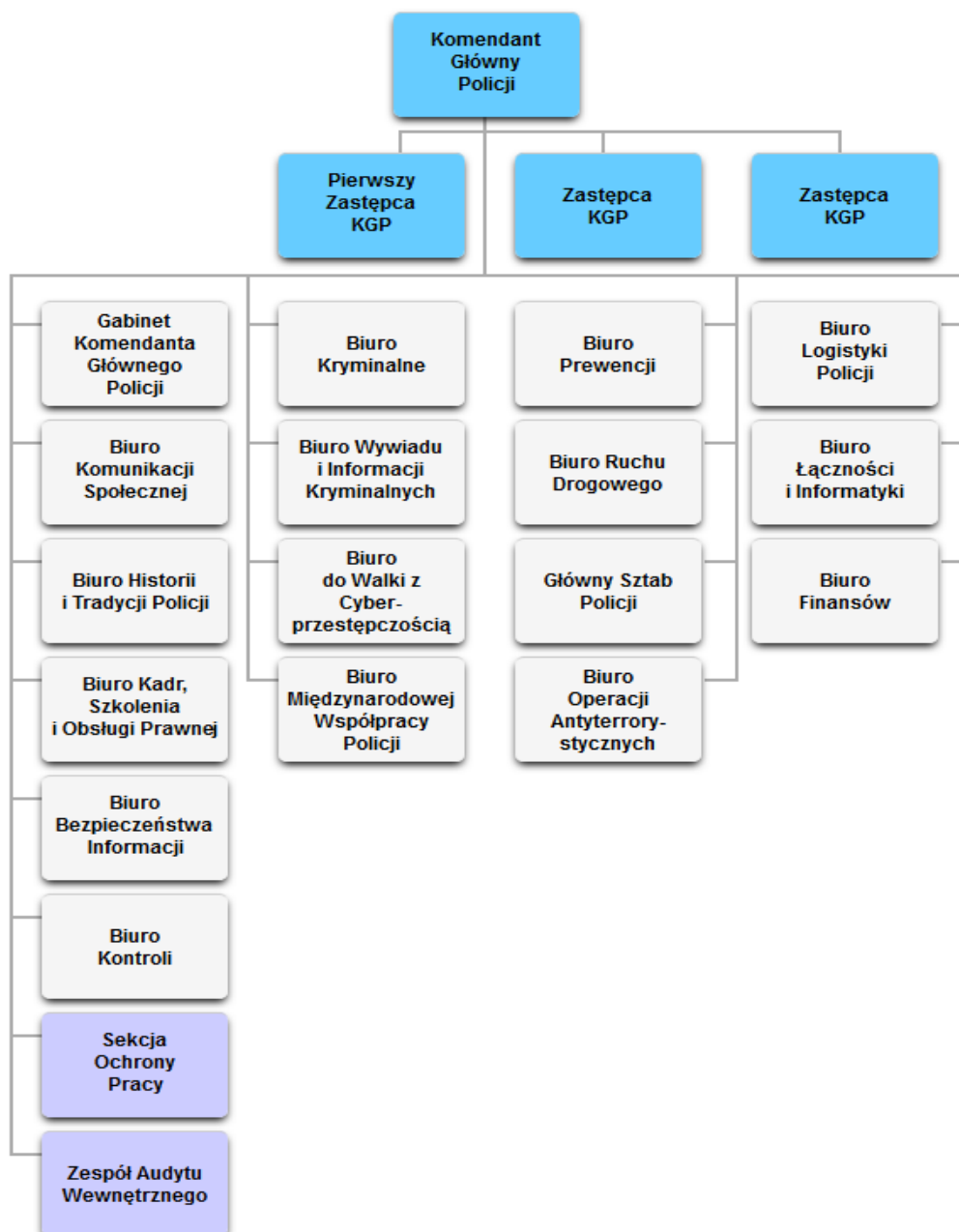
„Do zadań Wydziału do walki z Korupcją należy w szczególności:

- identyfikowanie, monitorowanie, analizowanie i prognozowanie obszarów zagrożonych korupcją oraz dokonywanie oceny stanu zagrożenia przestępczością korupcyjną na terenie kraju,
- prowadzenie krajowej współpracy z organami ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości,

---

³ https://www.antykorupcja.gov.pl/ak/instytucje-antykorupcy/inne-agendy-rzadowe-i-i/w-polsce/11198_Policja.html [dostęp: 27.04.2021].

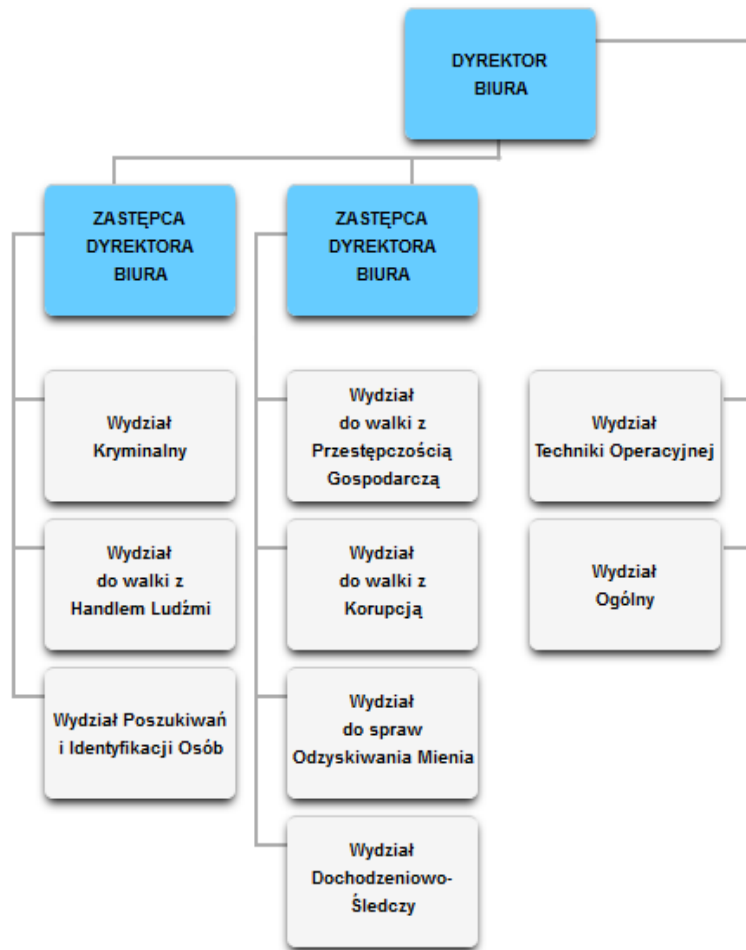
- opracowywanie i wdrażanie kierunków oraz sposobów skutecznego rozpoznawania, a także zapobiegania i ujawniania przestępstw o charakterze korupcyjnym”⁴.

Rys. 2. Schemat struktury organizacyjnej KGP.

Źródło: <https://www.antykorupcja.gov.pl>. [dostęp: 27.04.2021].

⁴ <https://www.antykorupcja.gov.pl/ak/instytucje-antykorupcy/inne-agendy-rzadowe-i-i-w-polsce/11198,Policja.html> [dostęp: 27.04.2021].

Rys. 3. Schemat struktury organizacyjnej BK.

Źródło: <https://www.antykorupcja.gov.pl>. [dostęp: 27.04.2021].

Zasady współpracy policji w Polsce

Polska Policja współpracuje z :

- Interpolem – od 1932 roku. Głównym zadaniem jest pomoc organom ścigania w walce z wszelkimi formami przestępczości.
- Europolem – od 2004 roku. Głównym zadaniem Europolu jest poprawienie efektywności działania i współpracy między kompetentnymi władzami państw członkowskich w zakresie zapobiegania i zwalczania zorganizowanej przestępczości o międzynarodowym charakterze.
- Systemem Informacyjnym Schengen – od 2007 roku. Komputerowa baza danych, która pozwala na sprawdzenie, czy osoby lub przedmioty przekraczające granicę strefy Schengen, bądź już znajdujące się na jej terenie, nie są poszukiwane, niejawnie nadzorowane lub czy nie dotyczy ich zakaz wstępu.

Ponadto obowiązuje współpraca w ramach sieci oficerów łącznikowych. Polska Policja ma również dostęp do policyjnych baz danych, w których znajdują się takie informacje jak: dane osób zaginionych i poszukiwanych, karty daktyloskopijne, profile DNA oraz skradzione pojazdy i dokumenty. „Międzynarodowa współpraca policyjna prowadzona jest w oparciu o rządowe i resortowe akty prawne, a także dokumenty umożliwiające lokalną kooperację na terenach przygranicznych”⁵. Warto zaznaczyć, że realizacja międzynarodowej współpracy Policji odbywa się dwutorowo.

W polskiej Policji miejscem, służącym do międzynarodowej wymiany informacji policyjnych, jest „ONE STOP SHOP” czyli Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji. W ramach międzynarodowej współpracy komórka ta koordynuje i nadzoruje wszystkie działania operacyjnej, pozaoperacyjnej i szkoleniowej.

Polska formacja policyjna podejmuje współpracę przygraniczną oraz związaną z tym wymianę informacji, które uzupełniają Centra Współpracy Policyjnej i Celnej. Centra te działają na granicy zachodnio – południowej z Czechami, Niemcami i Słowacją. Podejmowana współpraca ma również wymiar pozaoperacyjny. Opiera się ona na tworzeniu prawa unijnego, a także wymiana i współpraca szkoleniowa z innymi instytucjami policyjnymi z państw członkowskich Unii Europejskiej jak Europejska Akademia Policyjna CEPOL.

Polska Policja, a dokładniej kontyngent policyjny, współpracuje również na płaszczyźnie międzynarodowej, biorąc udział w pokojowych misjach zagranicznych w Afganistanie, Gruzji czy Kosowie. Aktualne misje pokojowe polskiego kontyngentu policyjnego:

- European Union Monitoring Mission in Georgia (EUMM Georgia), która trwa od 1 października 2008 roku. W skład Polskiego Zespołu Obserwacyjnego weszli żołnierze i policjanci, pierwszy raz współpracujący ze sobą w takim stopniu podczas misji pokojowej lub stabilizacyjnej.
- EULEX Kosowo – Polski Kontyngent Policyjny Misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie. Największy kontyngent zagraniczny w historii polskiej Policji. Trwa on od grudnia 2008 roku.
- EUAM Ukraina – misja trwa od 2015 roku. W maju 2015 Rada Ministrów podjęła decyzję o wydzieleniu do misji polskiego kontyngentu policyjnego w składzie do maksymalnie 10 funkcjonariuszy Policji. Do jego zadań należy: wsparcie planowania i procesu wdrażania reformy służb bezpieczeństwa wewnętrznego, doradztwo na różnych szczeblach struktur bezpieczeństwa wewnętrznego.
- Specjalna Misja Obserwacyjna OBWE na Ukrainie – misja trwa od 2016 roku. Dotychczas brało w niej udział dwóch funkcjonariuszy: policjant z garnizonu małopolskiego skierowany do rejonu Doniecka oraz od grudnia 2017 roku policjantka z garnizonu śląskiego skierowana do rejonu Ługańskiego.
- UNMISS (Sudan Południowy) – pełna nazwa misji brzmi Polski Kontyngent Policyjny Misji Narodów Zjednoczonych w Republice Sudanu Południowego. Jest to misja zor-

⁵ <https://info.policja.pl/inf/wspolpraca> [dostęp: 27.04.2021].

ganizowana przez ONZ, a decyzję o użyciu polskiej policji podjęto 8 lipca 2019 roku i od tego czasu polscy mundurowi przebywają w Sudanie Południowym.

Struktura i zasady współpracy Policji w UE

Działalność agend, instytucji oraz struktur, które mają na celu wspieranie współpracy policji w obszarze Unii to elementy składające się na europejską współpracę policyjną. W europejskich strukturach przy współpracy policyjnej stosuje się tzw. „patchwork”. Jest to dwu- lub wielostronny system stosowany w sytuacji, kiedy współpraca ma dotyczyć służb policyjnych z różnych państw Europy. „Na system ten składają się porozumienia w sprawie wymiany danych, najlepszej praktyki i badań, wspólnych szkoleń, ustanowienia oficerów łącznikowych, prowadzenia wspólnych czynności dochodzeniowo-śledczych i prewencyjnych”⁶.

Współpraca policyjna w Unii Europejskiej nie ogranicza się tylko do państw członkowskich, lecz wykracza poza jej obszar ze względu na rozwój poważnej przestępczości międzynarodowej, np. przemyt narkotyków czy handel ludźmi. Zawierane kolejno porozumienia między państwami Unii Europejskiej skłaniają do wniosku, że współpraca policyjna nabiera coraz bardziej ujednoczonego charakteru.

Lata 80. XX wieku uważane są za przełomowe we współpracy policyjnej pomiędzy państwami Unii Europejskiej. „Przyczyniły się do tego zwłaszcza inicjatywy podejmowane przez tzw. Grupę TREVI, utworzoną w 1976 r. jako forum dla wymiany strategicznych informacji w zwalczaniu terroryzmu. Za główny cel przyjęto wówczas utrzymanie wewnętrznego bezpieczeństwa w obszarze Wspólnot Europejskich. Praktycznie od 1975 r. ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości państw członkowskich Wspólnot spotykali się regularnie, aby omawiać sprawy dotyczące porządku publicznego i bezpieczeństwa. Zdecydowali też o powołaniu grup roboczych, celem koordynowania współpracy w zwalczaniu międzynarodowej przemocy”⁷.

Układ Schengen, podpisany 14 czerwca 1985 roku przez pięć państw członkowskich (Belgia, Francja, Niemcy, Luksemburg i Holandia), jawi się jako kolejny, istotny etap rozwoju współpracy policyjnej w strukturze Unii Europejskiej. Dzięki układowi dziś mamy do czynienia ze zniesionymi granicami wewnętrznymi wśród państw członkowskich co umożliwia swobodny przepływ kapitału ludzkiego, towarów i usług. Układ ten posiada charakter polityczny.

Państwa-strony słusznie uznały, że stopniowe znoszenie kontroli granicznej dla ułatwienia swobodnego przepływu osób czy dóbr wiąże się z potrzebą ustanowienia wzmożonej współpracy służb policyjnych, gdyż współpraca policyjna traktowana jest jako niezbędny czynnik, towarzyszący procesowi znoszenia kontroli granicznej. Wobec czego, państwa Układu postanowiły „uzupełnić” treść postanowień poprzez przyjęcie 19 czerwca 1990 roku w Schengen, II. tj. Konwencji Wykonawczej Schengen, która zawiera specjalnie poświęcony rozdział zatytułowany „Policja i bezpieczeństwo”. Ponadto, ogólnie rzecz bio-

⁶ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/156/wspolpraca-policyjna?fbclid> [dostęp: 27.04.2021].

⁷ Tamże.

rac, przepisy Schengen przewidują udzielanie pomocy w zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw, dotyczą obserwacji transgranicznej, pościgów transgranicznych, przesyłek kontrolowanych, stosowania środków przymusu czy przeszukania. Elementem ułatwiającym współpracę służb policyjnych jest pomoc prawna, która sprzyja wymianie danych co jest niezwykle istotne, gdyż szybki przepływ informacji jest kluczowy w pracy policyjnej zwłaszcza na arenie międzynarodowej.

Główne akty ustawodawcze dotyczące współpracy policyjnej przyjęte w ramach zwykłej procedury ustawodawczej

Głównymi aktami ustawodawczymi są rozporządzenia i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej. W dziedzinie współpracy policyjnej takich dyrektyw mamy pięć oraz pięć rozporządzeń. Najstarszym aktem prawnym jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/40/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r., która dotyczy ataków na systemy informatyczne. Jest ona inaczej zwana dyrektywą o cyberprzestępczości. Państwa członkowskie były zobowiązane włączyć tę dyrektywę do prawa krajowego do 4 września 2015 roku. Dyrektywa została poświęcona bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, gdyż to one, jak możemy przeczytać w samej dyrektywie, „pełnią ważną rolę w społeczeństwie. Ich niezawodność i bezpieczeństwo mają zasadnicze znaczenie dla działalności gospodarczej i społecznej, w szczególności dla funkcjonowania rynku wewnętrznego”⁸. Stosunkowo najświeższym aktem jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. Akt ten z kolei ustanawia zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Państwa członkowskie są zobowiązane włączyć tę dyrektywę do prawa krajowego do 1 sierpnia 2021 roku.

Rola Parlamentu Europejskiego

Dzięki Parlamentowi Europejskiemu bezpieczeństwu obywateli został nadany polityczny priorytet za sprawą kształtowania prawodawstwa UE w dziedzinie współpracy policyjnej. „Ponadto w ramach zwykłej procedury ustawodawczej prowadził – na równi z Radą – działania zmierzające do poprawy tej współpracy. Głównym narzędziem współpracy policyjnej jest Europol, który stanowi jeden z filarów szerszej europejskiej struktury bezpieczeństwa wewnętrznego. W ramach reformy Europolu Parlament aktywnie popierał większą kontrolę parlamentarną i usprawnienie zasad dotyczących ochrony danych”⁹. Kolejną oznaką zatroskania Parlamentu o bezpieczeństwo obywatela jest przyjęcie rezolucji w sprawie zaproponowanej przez Komisję 24 lipca 2020 r. strategii UE na rzecz bezpieczeństwa na lata 2020-2025. Nowa strategia skupia się na zwalczaniu terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, zapobieganiu zagrożeniom hybrydowym i ich wykrywaniu,

⁸ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzienniki-UE/srodki-na-rzecz-wysokiego-wspolnego-poziomu-bezpieczenstwa-sieci-i-systemow-68659478> [dostęp: 27.04.2021].

⁹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/156/wspolpraca-policyjna?fbclid> [dostęp: 27.04.2021].

zwiększaniu odporności infrastruktury krytycznej, promowaniu cyberbezpieczeństwa oraz wspieraniu badań naukowych i innowacji.

„Ponieważ zwiększa się liczba zadań i rosną oczekiwania, agencjom UE należy zapewnić odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe. Ponadto rola Parlamentu ulegnie prawdopodobnie zmianie w związku z wprowadzaniem nowych przepisów dotyczących monitorowania wdrażania prawodawstwa. Parlament jest obecnie pełnoprawnym podmiotem instytucjonalnym w dziedzinie polityki bezpieczeństwa wewnętrznego i powinien odgrywać większą rolę w ocenie i określaniu polityki współpracy policyjnej”¹⁰.

Podsumowanie

Policja w Polsce ma charakter ujednoczony. Jak głosi artkuł 1 Ustawy o Policji jest to formacja umundurowana i uzbrojona, przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi, a także utrzymywania porządku publicznego. Polska przez ostatnie lata wypracowała modele współpracy, bazujące na dobrych praktykach i rozwiązaniach proponowanych na gruncie regulacji Unii Europejskiej. Rozwiązania prawne i instytucjonalne wnoszą więc znaczną wartość w proces stopniowego pogłębienia międzynarodowej współpracy policyjnej. „Pojmowanie bezpieczeństwa jako dobra publicznego i zmiana jego zagrożeń z państwowych na niepaństwowe powoduje, że kraje w coraz większym stopniu muszą angażować się w działania poza własnymi granicami. Dzieje się to m.in. poprzez policyjną współpracę międzynarodową, polegającą na: wymianie informacji kryminalnych (operacyjnych) na poziomie baz danych i policji poszczególnych państw, udziale w pracach grup eksperckich, wspólnych szkoleniach, działaniach prewencyjnych i operacyjnych, udziale w międzynarodowych operacjach utrzymania pokoju, a także współpracy bilateralnej w ramach sąsiadujących ze sobą rejonów przygranicznych czy też przy rozwiązywaniu wspólnych spraw kryminalnych. Współpraca policyjna odgrywa zatem istotną rolę we współczesnych stosunkach międzynarodowych, gdyż staje się środkiem realizacji nie tylko polityki wewnętrznej (narodowej), ale i polityki bezpieczeństwa państw jako podmiotów stosunków międzynarodowych i jako gwarantów bezpieczeństwa żyjących w nich ludzi”¹¹.

Bibliografia

1. <https://info.policja.pl/inf/historia> [dostęp: 27.04.2021].
2. <https://info.policja.pl/inf/wspolpraca> [dostęp: 27.04.2021].
3. <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzienniki-UE/srodki-na-rzecz-wysokiego-wspolnego-poziomu-bezpieczenstwa-sieci-i-systemow-68659478> [dostęp: 27.04.2021].
4. <https://www.antykorrupcja.gov.pl/ak/institucje-antykorrupcy/inne-agendy-rzadowe-i-i/w-polsce/11198,Policja.html> [dostęp: 27.04.2021].
5. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/156/wspolpraca-policyjna?fbclid> [dostęp: 27.04.2021 r.].

¹⁰ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/156/wspolpraca-policyjna?fbclid> [dostęp: 27.04.2021].

¹¹ P. Zalewski, *Międzynarodowa współpraca polskiej Policji w świetle teorii dóbr publicznych*, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego „Apeiron” w Krakowie 2020, s. 86.

6. <https://www.policja.pl/pol/aktualnosci/183752,Liczba-policjantow-w-polskiej-Policji-fakty.html> [dostęp: 27.04.2021].
7. Zalewski P, *Międzynarodowa współpraca polskiej Policji w świetle teorii dóbr publicznych*, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego “Apeiron” w Krakowie 2020.

Dane kontaktowe

Dominika Nowak, mikaa09_2000@wp.pl

Paulina Szymańska, paulawera504@gmail.com

Luiza Ignacy, luizamyszka@o2.pl

Julia Didenko, julinatali@wp.pl